ምንሊክ የገዳውን ሥርአት አጠፋው። የኦሮሞ ሹማምንትንና ኦሮሞዎችን ጨፈጨፈ። የኦሮሞ ያልሆነና ለእድገት የማይበጅ፤ ባህላችንን የሚያጠፋ ስራት ጫነብን። ስበእናችን ላይ ዘመተብን። ወታደሮቻቸው እንደበቅሎ ተፈናጠጡን - መሬታችንን ወሰዱ - የኦሮሞ ሕዝብ የነፍጠኞች አሽከር ሆነ - ለአንድ የነፍጠኛ የጦር መሪ ሁለት መቶ ኦሮሞ በሽልማት ተሰጠ - ከነመሬታቸው።የኦሮሞ ቋንቋዋና ባህል እንዲጠፋ ተረባረቡ - ይህን የተቃወመ ሁሉ እንደዝንብ ረገፈ - ጥፍር እየነቀሉ፣ ብልት እየቆረጡ አዋረዱን - ያን ጀግና ሕዝብ አንገቱን አስደፋት - ያን ቅን ሕዝብ ተጠራጣሪ አደረጉት - ያን ሀብታም ምድር በዘበዙት። ወገኖቼ ታዲያ ምንሊክ ማነው? ወንጀለኛ ወይስ አርበኛ?

****

የኦሮሞ ሕዝብ የእራሱን እድል እስከ መገንጠል ድረስ በራሱ ይወስናል ሲባል ከኦሮሞ ቀጥሎ ሁለተኛ ቋንቋዋች ን ምን ይሁን? ቢባልጭምር ያሻንን መወሰን መረዳት መቻል አለብን።ምናልባት እውቀትን ለማሸሸል የተሻለ አቅም ያለውን እንገሊዘኛ ልንመርጥ እንችል ይሆናል።

****

የአማራ ገዢ መደብ “ምሁራን” እኛን ጋላ፣ ጨካኝ፣ ተኩላ፣ ጭፍራ፣ አረመኔ፣ ከባህር የወጣ፣ ብለውን ሲያበቁ፤ ራሳቸውን ደገሞ አማራ፣ አምሀራ፣ የተመርጠ፣ነፃነት ያለው ሕዝብ፣ ሀራ - ሁር ጨዋ፣ ነፃነት ያለው ወገን - አሸናፊ - ድልነሺ - ዋና አለቃ ሲሉ በመዝገበ ቃላታቸው ገልፀውታል።

****

ኢየሱስ ክርቶስ እንደነሱ ዘቅጠ አሮሞን የሚሰደብ አድርገወ አዩት። የአምላካችን ልጅ የሚሉትን መሲህ ክእነሱ ጋር የጠጅ ቤት ወንበር ላይ አኑረው “አማራ - ሀራ - ሁር - ህም-” የሚለውን ዜማ ሊያዘፍኑት ሞከሩ። መጽሐፍ ቅዱሳቸውን ወርውረው ሌላ የጥንቆላ ቃል መጻፍ ጀመሩ። ኦሮሞን የሚንቅ ኢየሱስ ፈጠሩ ጣኦት አመለኩ መልሰው ግን እኛን ሀይማኖት የለሽ ሊሉን ይሞክራሉ።